

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานำเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียนได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
2. หลักและทฤษฎีเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี
4. ทฤษฎีอาชญากรรม
5. แนวคิดประสิทธิภาพแห่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
6. ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์การที่รับผิดชอบสามารถกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แคปโวน เฟิงไค (วรเดช จันทรศร, 2545 : 533)

ประชุม รอดประเสริฐ (อ้างถึงใน ผานิต แพเกาะ, 2544 : 15) ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการถ่ายทอดแนวคิดที่รวบรวมไว้แล้วอย่างมีระบบไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

โจนส์ (Jones, 1970 อ้างถึงในอุทัยวรรณ บัวศรี, 2546 : 10) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งแผนงาน (Program) บรรลุผล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมี 3 ประการ คือ

1. การตีความ (Interpretation) หมายถึง การแปลงความหมายของแผนงานให้เป็นคำสั่งที่ปฏิบัติได้

2. องค์กร (Organization) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและระเบียบการปฏิบัติเพื่อให้แผนงานบรรลุผล

3. การปฏิบัติ (Application) ได้แก่ การให้บริการต่าง ๆ

วิลเลียม (Williams, 1971 อ้างถึงในสมบัติ ช่างธัญวงศ์, 2544 : 398) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์กรในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง (a Cohesive Organization Unit) และการกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

มยุรี อนุมานราชชน (2547 : 208) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วยการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบของค์กรและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงาน โครงการที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2545 : 535) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะย่อมมีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุด เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ จากจุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุด หรือแปรสภาพเป็นนโยบายอื่น ๆ นับรวมกันอาจเรียกได้ว่าเป็นวงจรชีวิต (Life Cycle) ดังนั้นในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะมีขอบข่ายครอบคลุมถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านในกระบวนการของนโยบาย ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และการสะท้อนกลับของนโยบาย (Policy Feedback Analysis) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 นี้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยที่จะแยกออกจากกันไม่ได้

ทศพร สิริสัมพันธ์ (2544) กล่าวว่า ในการจำแนกขั้นตอนของกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะหากจะพิจารณาตามเนื้อหาโดยทั่วไปน่าจะแบ่งกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะออกเป็นขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบาย

การก่อตัวของนโยบายอาจจะมาจากการผลักดันหรือนำเสนอประเด็นปัญหาโดยบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอาจมาจากสภาพปัญหาและความต้องการในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมทั้งสภาพการณ์ต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดนโยบาย

2. ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย

การกำหนดนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยกข้อเสนอหรือทางเลือกเชิงนโยบายต่าง ๆ เพื่อทำการพิจารณาตัดสินใจและอนุมัติเห็นชอบในขั้นตอนสุดท้ายโดยผู้กำหนดนโยบายมีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งบุคคลภายนอกมักจะไม่ได้รับทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการตัดสินใจมากนัก

3. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงตัวนโยบายออกสู่ภาคปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ และได้รับผลผลิตออกมาตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมักขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมของการดำเนินงาน ทัศนคติของหน่วยงานที่รับผิดชอบการสนับสนุนและแรงต่อต้านจากบุคคลตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4. ขั้นตอนการประเมินผล

การประเมินผลนโยบายเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงผลลัพธ์ ที่ติดตามมาจากการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าบรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่อย่างไร และยังครอบคลุมถึงการพิจารณาตรวจสอบถึงผลกระทบ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งความคุ้มค่าด้านต่าง ๆ ของตัวนโยบาย

5. ขั้นตอนการยุตินโยบาย

การต่อเนื่อง ทดแทน และสิ้นสุดนโยบายนี้จะเกี่ยวข้องกับการพิจารณา ทบทวนเพื่อทำการคงสภาพหรือเปลี่ยนแปลงและยกเลิกสิ้นสุดตัวนโยบาย โดยการพิจารณาดังกล่าวมักจะอาศัยข้อเท็จจริงจากการประเมินนโยบาย ในกรณีที่มีการยกเลิกสิ้นสุดนโยบาย หมายความว่า วงจรชีวิตของนโยบายได้จบลง ส่วนในกรณีที่มีการทดแทนนโยบาย หมายความว่า วงจรชีวิตของนโยบายกำลังจะเริ่มขึ้นใหม่ นโยบายสาธารณะส่วนใหญ่จะมีความต่อเนื่องหรือแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมเพียงเล็กน้อย

วิลเลียม (Williams, 1971 : 144 อ้างถึงในสมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2544) การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์การในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง และกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การจากแนวคิดนี้ตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎีองค์การ โดยถือว่าความสามารถขององค์การ คือ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีปัจจัยที่เด่นชัด คือ องค์การต้องมีความสามารถในการรวบรวมคนและทรัพยากรขององค์การให้มีเอกภาพและพยายามในการกระตุ้นบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เพลสแมนและวิดาสกี (Pressman & Widavsky, 1973 อ้างถึงในไชยพร พุ่มผลึก, 2547) ได้กล่าวถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเรียบง่ายว่า การดำเนินงานให้ลุล่วงให้ประสบความสำเร็จให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิตและให้สมบูรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติงานอยู่และเป็นธรรมชาติของนโยบาย คุณลักษณะที่สำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจำแนกได้ดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. กระบวนการหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย
3. การประเมินผลความสำเร็จเป็นการกำหนดกรอบในการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีความชัดเจน
4. การแปลงความเป็นนามธรรมของเป้าประสงค์ไปสู่ความเป็นรูปธรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่ร่วมรับผิดชอบจำนวนมาก ทั้งบุคลากรภายในหน่วยงานเดียวกันและบุคลากรต่างหน่วยงานที่ต้องทำงานร่วมกัน

สรุปจากนิยาม การนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมา อาจกำหนดคำนิยามในการศึกษาได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีมุ่งที่จะให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายบรรลุผลสำเร็จโดยตรง ทั้งนี้ลักษณะการดำเนินการดังกล่าวจะต้องสังเกตและตรวจสอบได้จากปรากฏการณ์ที่เป็นจริง

หลักและทฤษฎีเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวคิดเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเก็บข้อมูลเป็นฐานข้อมูล และส่งผ่านสารสนเทศ จากที่หนึ่งไปที่หนึ่งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้มีการพัฒนาคิดค้นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิต เทคโนโลยีเข้ามาเสริมปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี เทคโนโลยีก่อให้เกิดการสร้างที่พักอาศัยที่มีคุณภาพมาตรฐาน การผลิตสินค้า และได้เป็นจำนวนมาก มีราคาถูกลง สินค้าได้คุณภาพ และให้บริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์มากขึ้น สร้างระบบการผลิตสามารถติดต่อและสื่อสารกันได้สะดวก การเดินทางเชื่อมโยงถึงกันทำให้ประชากรในโลกติดต่อกันรับฟังข่าวสารกันได้ตลอดเวลา และยังเป็นที่มาของการประยุกต์ใช้กับสภาพการทำงานในปัจจุบัน เช่น

การดำเนินธุรกรรมใช้เครือข่ายแลกเปลี่ยนข่าวสาร ระหว่างกัน การดำเนินในหน่วยงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันของหน่วยงานของรัฐ (E-Government) หรือแม้แต่การนำมาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จากความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลมาจากการนำเทคโนโลยี หรือเรียกว่าเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้งานในองค์กรต่าง ๆ และชีวิตประจำวัน

บทบาทความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มีการพัฒนาคิดค้นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่อการดำเนินชีวิตเป็นอันมาก เทคโนโลยีได้เข้ามาเสริมปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี เทคโนโลยีทำให้การสร้างที่พักอาศัยมีคุณภาพมาตรฐาน สามารถผลิตสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์มากขึ้น เทคโนโลยีทำให้ระบบการผลิตสามารถผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากมีราคาถูกลง สินค้าได้คุณภาพ เทคโนโลยีทำให้มีการติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก การเดินทางเชื่อมโยงถึงกันทำให้ประชากรในโลกติดต่อรับฟังข่าวสารกันได้ตลอดเวลา พัฒนาการของเทคโนโลยีทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไปมาก ลองย้อนไปในอดีตโลกมีกำเนิดมาประมาณ 4,600 ล้านปี เชื่อกันว่าพัฒนาการตามธรรมชาติทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตถือกำเนิดบนโลกประมาณ 500 ล้านปีที่แล้ว ยุคไดโนเสาร์มีอายุอยู่ในช่วง 200 ล้านปี สิ่งมีชีวิตที่เป็นเผ่าพันธุ์มนุษย์ค่อยๆ พัฒนามาคาดคะเนว่าเมื่อห้าแสนปีที่แล้วมนุษย์สามารถส่งสัญญาณท่าทางสื่อสารระหว่างกันและพัฒนามาเป็นภาษามนุษย์สามารถสร้างตัวหนังสือ และจารึกไว้ตามผนังถ้ำ เมื่อประมาณ 5,000 ปีที่แล้ว กล่าวได้ว่า มนุษย์ต้องใช้เวลาพอสมควรในการพัฒนาตัวหนังสือที่ใช้แทนภาษาพูด และจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า มนุษย์สามารถจัดพิมพ์หนังสือได้เมื่อประมาณ 500 ปีที่แล้ว กล่าวได้ว่าฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า มนุษย์สามารถจัดพิมพ์หนังสือได้เมื่อประมาณ 500 ถึง 800 ปีที่แล้ว เทคโนโลยีเริ่มเข้ามาช่วยในการพิมพ์ ทำให้การสื่อสารด้วยข้อความและภาษาเพิ่มขึ้นมาก เทคโนโลยีพัฒนามาจนถึงการสื่อสารกัน โดยส่งข้อความเป็นเสียงทางสายโทรศัพท์ได้ประมาณร้อยกว่าปีที่แล้ว และเมื่อประมาณห้าสิบปีที่แล้ว ก็มีการส่งภาพโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ทำให้มีการใช้สารสนเทศในรูปแบบข่าวสารมากขึ้น ในปัจจุบันมีสถานที่วิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการกระจายข่าวสาร มีการแพร่ภาพทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อรายงานเหตุการณ์สด เห็นได้ชัดว่าเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมาก บทบาทของการพัฒนาเทคโนโลยีรวดเร็วขึ้นเมื่อมีการพัฒนาอุปกรณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ จะเห็นได้ว่าในช่วงสี่ห้าปีที่ผ่านมาจะมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งมีคอมพิวเตอร์เข้าไปเกี่ยวข้องให้เห็นอยู่ตลอดเวลา

ลักษณะสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยพื้นฐานของเทคโนโลยีย่อมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ แต่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่อยู่มาก ลักษณะเด่นที่สำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมีดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ในการประกอบการทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการอุตสาหกรรม จำเป็นต้องหาวิธีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารเข้ามาช่วยทำให้เกิดระบบอัตโนมัติ เราสามารถฝากถอนเงินสดผ่านเครื่องเอทีเอ็มได้ตลอดเวลา ธนาคารสามารถให้บริการได้ดีขึ้น ทำให้การบริการโดยรวมมีประสิทธิภาพ ในระบบการจัดการทุกแห่งต้องใช้ข้อมูลเพื่อการดำเนินการ และการตัดสินใจ ระบบธุรกิจจึงใช้เครื่องมือเหล่านี้ช่วยในการทำงาน เช่น ใช้ในระบบจัดเก็บเงินสด จองตั๋วเครื่องบิน เป็นต้น

2. เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนรูปแบบการบริการเป็นแบบกระจาย เมื่อมีการพัฒนาระบบข้อมูล และการใช้ข้อมูลได้ดี การบริการต่าง ๆ จึงเน้นรูปแบบการบริการแบบกระจาย ผู้ใช้สามารถสั่งซื้อสินค้าจากที่บ้าน สามารถสอบถามข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์ นิสิตนักศึกษาบางมหาวิทยาลัยสามารถใช้คอมพิวเตอร์สอบถามผลสอบจากที่บ้านได้

3. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็น สำหรับการดำเนินการในหน่วยงานต่าง ๆ ปัจจุบันทุกหน่วยงานต่างพัฒนาระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อไขในองค์การประเทศไทยมีระบบทะเบียนราษฎรที่จัดทำด้วยระบบ ระบบเวชระเบียนในโรงพยาบาล ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาษี ในองค์การทุกระดับเห็นความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

4. เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับคนทุกระดับ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จาก การพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้ตารางคำนวณ และใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศ

การกำเนิดของคอมพิวเตอร์เมื่อประมาณห้าสิบกว่าปีที่แล้ว เป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่ยุคสารสนเทศ ในช่วงแรกมีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องคำนวณ แต่ต่อมาได้มีความพยายามพัฒนาให้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์สำคัญสำหรับการจัดการข้อมูล เมื่อเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ได้ก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้สามารถสร้างคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดเล็กลง แต่ประสิทธิภาพสูงขึ้น สภาพการใช้งานจึงใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่และสังคมจึงมีมาก มีการเรียนรู้และใช้สารสนเทศกันอย่างกว้างขวาง ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมกล่าวได้ดังนี้

1. การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของสังคมเมือง มีการพัฒนาใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อติดต่อสื่อสารให้สะดวกขึ้น มีการประยุกต์มาใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้าน เช่น ใช้ควบคุมเครื่องปรับอากาศ ใช้ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

เสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการกระจายโอกาส เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการกระจายไปทั่วทุกหนแห่ง แม้แต่ถิ่นทุรกันดาร ทำให้มีการกระจายโอกาสการเรียนรู้ มีการใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล การกระจายการเรียนรู้ไปยังถิ่นห่างไกล นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความพยายามที่ใช้ระบบการรักษาพยาบาลผ่านเครือข่ายสื่อสาร

2. สารสนเทศกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียนมีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา จัดตารางสอน คำนวณระดับคะแนน จัดชั้นเรียน ทำรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาในโรงเรียน ปัจจุบันมีการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมากขึ้น

3. เทคโนโลยีสารสนเทศกับสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่างจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ เช่น การดูแลรักษาป่า จำเป็นต้องใช้ข้อมูล มีการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม การติดตามข้อมูลสภาพอากาศ การพยากรณ์อากาศ การจำลองรูปแบบสภาวะสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำต่าง ๆ การตรวจวัดมลภาวะ ตลอดจนการใช้ระบบการตรวจวัดระยะไกลมาช่วย ที่เรียกว่าโทรมาตร เป็นต้น

4. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันประเทศ กิจการทางด้านการทหารมีการใช้เทคโนโลยี อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และระบบควบคุม มีการใช้ระบบป้องกันภัย ระบบเฝ้าระวังที่มีคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน

5. การผลิตในอุตสาหกรรม และการพาณิชย์ การแข่งขันทางการผลิตสินค้า อุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก ราคาถูกลงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามา มีบทบาทมาก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการ การดำเนินการและยังรวมไปถึง การให้บริการกับลูกค้า เพื่อให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น

เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน บทบาทเหล่านี้มีแนวโน้มที่สำคัญมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เยาวชนคนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อประเทศ

ทิศทางของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย

นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย

นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2545-2553 ของประเทศไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบเมื่อ 19 มีนาคม พ.ศ.2545 ได้เสนอเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้เพื่อใช้และสร้างภูมิปัญญาของคนไทยที่จะทำให้ประเทศไทยมีความแข็งแกร่งและความสามารถที่จะรับการท้าทายของการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจใหม่ของสังคมโลกาภิวัตน์ได้อย่างเต็มที่นอกจากนั้นยังได้เสนอแนะคุณเจแห่งความสำเร็จที่จะใช้กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฯ ไปดำเนินการให้เกิดผลต่อไป

อย่างไรก็ตามวิทยาการใหม่ ๆ ได้ขับเคลื่อนให้ระดับการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ที่เจริญและก้าวไปอย่างรวดเร็วมากจนเกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น โดยลำดับเนื่องจากประเทศที่ล้ำหลังก้าวตามไม่ทันเมื่อเกิดเศรษฐกิจใหม่ก็เกิดช่องว่างทางเทคโนโลยีใหม่มากขึ้น โดยเฉพาะ ICT และช่องว่างนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ระดับความก้าวหน้าของประเทศต่างๆ แตกต่างกันเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของสังคมในประเทศอีกด้วย ประเทศไทยจึงควรตระหนักถึงปรากฏการณ์นี้ และควรเร่งแก้ไขพร้อมกันป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบไปในทางไม่พึงประสงค์ได้ เนื่องจากข้อวิเคราะห์ถึงศักยภาพของประเทศไทยแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีทั้งความเข้มแข็งและความอ่อนแอโดยจะต้องดำรงสภาพอยู่กับโอกาสและการคุกคามท่ามกลางการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในโลกเศรษฐกิจและสังคมใหม่อีกยาวนาน นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้เป็น สังคมของภูมิปัญญาและการเรียนรู้สำหรับช่วงเวลา พ.ศ. 2544 – 2553 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสามองค์ประกอบ ได้แก่

1. การลงทุนในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ที่เหมาะสมและทันการ
2. การส่งเสริมให้มีนวัตกรรมที่ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในระบบเศรษฐกิจและสังคม
3. การลงทุนและการส่งเสริมให้มีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

กรอบนโยบายนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย 3 องค์ประกอบดังกล่าว คือ เพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายในการเลื่อนสถานภาพของประเทศไทยจากประเทศในกลุ่มผู้ตามที่มีพลวัตด้นดันดับต้น ๆ ไปสู่ประเทศในกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพเป็นผู้นำอันดับต้น ๆ โดยใช้ดัชนีผลสัมฤทธิ์ทางเทคโนโลยีของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นเครื่องประเมินวัด

แผนแม่บททางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ.2552-2556

แผนแม่บททางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ.2552-2556 ถือเป็นแผนประสานงานระดับชาติที่มีสาระสำคัญหลายประการที่สะท้อนให้เห็นความต่อเนื่องทางนโยบายจาก “นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2554-2553 ของประเทศไทย” และ “แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2544-2549” ควบคู่ไปกับการกำหนดนโยบายใหม่และการปรับให้มีจุดเน้นในบางเรื่องที่เด่นชัดขึ้นจากแผนฯ ฉบับแรก เพื่อตอบรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ที่เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย และในขณะเดียวกัน เพื่อมุ่งแก้ไขส่วนที่เป็นจุดอ่อนและต่อ ยอดส่วนที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดอันจะช่วยนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามกำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ในที่สุด โดยสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนากำลังคนด้าน ICT และบุคคลทั่วไปให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ และใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน “เร่งพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอที่จะรองรับการพัฒนาประเทศสู่สังคมฐานความรู้และนวัตกรรม ทั้งบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Professionals) และบุคลากรในสาขาอาชีพต่าง ๆ รวมถึงเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และประชาชนทุกระดับ ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม วิจารณญาณ และรู้เท่าทัน (Information Literacy)

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การบริหารจัดการระบบ ICT ของประเทศอย่างมีธรรมาภิบาล “ปรับปรุงการบริหารจัดการและการกำกับดูแล กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยให้ มีธรรมาภิบาล โดยเน้นความเป็นเอกภาพ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง”

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร “พัฒนาและบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการสื่อสารให้มีการกระจายอย่างทั่วถึงไปสู่ประชาชนทั่วประเทศ รวมถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีวิวัฒนาการของเทคโนโลยีเพื่อรองรับการขยายตัวของความต้องการของผู้บริโภค สามารถให้บริการมัลติมีเดีย ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์และบริการใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิต

สมัยใหม่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ อีกทั้งมุ่งเน้นการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้สังคมมีความสุข และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารและการบริการของภาครัฐ “ให้หน่วยงานของรัฐใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารและการบริการของภาครัฐ สามารถตอบสนองต่อการให้บริการที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โปร่งใส เป็นธรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง”

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ICT เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและรายได้เข้าประเทศ “พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประกอบการ ICT ไทย โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมภายในประเทศจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกิดจากงานวิจัยสู่ผู้ประกอบการ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และดิจิทัลคอนเทนต์)”

6. ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน “ส่งเสริมภาคการผลิตของประเทศให้เข้าถึงและสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อก้าวไปสู่การผลิตและการค้าสินค้าและบริการที่ใช้ฐานความรู้และนวัตกรรมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ โดยการสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) และมูลค่าเพิ่มในประเทศ เพื่อพร้อมรองรับการแข่งขันในโลกการค้าเสรีในอนาคต”

สถานการณ์พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551 : 10 - 15)

สถานการณ์ด้านอุปกรณ์ ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการสำรวจพบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีใช้งานในห้องบัญชาการ กองบังคับการ และสถานีตำรวจต่าง ๆ เป็นอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและมีอายุการใช้งานอุปกรณ์เกินกว่า 4 ปี ทำให้ข้าราชการตำรวจไม่สามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีการขอยกงบประมาณในการจัดซื้อเพิ่มเติมในแต่ละปีแต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งานในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจเนื่องจากมีลักษณะงานเพิ่มขึ้น 5 ด้าน เช่น สายงานอำนวยการ สายป้องกันและปราบปราม สายสอบสวน สายสืบสวน และสายงานจราจร จากการสำรวจข้อมูลล่าสุด จาก ณ วันที่ 30 ก.ย.2551 มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ประเภท

ตั้งโต๊ะที่ขึ้นทะเบียนครุภัณฑ์และสามารถใช้งานได้จำนวน 7,600 เครื่องเท่านั้น และยังเป็นเครื่องชำรุดใช้งานไม่ได้จำนวน 1,800 เครื่อง และคอมพิวเตอร์ประเภทพกพา จำนวน 1,800 เครื่อง จากข้าราชการตำรวจประมาณ 230,000 คน และการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า โทรศัพท์ เครือข่ายโทรคมนาคม ปัจจุบันมีการเข้าถึงโรงพักต่างๆ จำนวน 1,453 สถานี (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กันยายน 2551)

สถานภาพด้านโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำด้านโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน 2 รูปแบบ คือ Intranet และ Internet โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระบบ Intranet เป็นระบบโครงข่ายเฉพาะที่ใช้ภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้ดำเนินการตามโครงการสารสนเทศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS) ซึ่งเป็นระบบช่วยสนับสนุนให้หน่วยปฏิบัติทำงานผ่านโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม (VPN) มีการเชื่อมโยงระบบโครงข่ายสื่อสารระหว่างศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลางไปยังหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติทั่วประเทศด้วยระบบโครงข่าย (IP Network) ซึ่งเป็นโครงข่ายที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการรับส่งข้อมูลสูง มีความยืดหยุ่นในการใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ และทำการสร้างวงจรเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานหรือสถานีตำรวจในลักษณะ Virtual Private Network (VPN) ซึ่งสถานภาพการให้บริการ ดังนี้

1. วงจร Fiber Optic เป็นระบบโครงข่ายหลักในส่วนกลาง ที่เชื่อมโยง มาจาก TOT
2. โครงข่ายสาขาหลักจำนวน 2 วงจร (Leased Line)
3. โครงข่ายสาขา จำนวน 83 วงจร (Leased Line)
4. โครงข่ายสาขารอง (วท.เขต) จำนวน 19 วงจร (Leased Line)
5. โครงข่าย DSL – VPN จำนวน 100 วงจร
6. โครงข่าย DSL – VPN จำนวน 100 วงจร
7. โครงข่าย DSL – VPN จำนวน 200 วงจร
8. โครงข่าย Dial-up 56 K จำนวน 200 วงจร
9. โครงข่ายดาวเทียม (IP Star) จำนวน 200 วงจร
10. ระบบ IP-PHONE จำนวน 100 วงจร

ทั้งนี้นอกจากโครงการ POLIS เป็นระบบงานหลักที่มีการรับส่ง แลกเปลี่ยนข้อมูลบนระบบโครงข่ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ยังได้มีการจัดสรรโครงข่าย รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายในสังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานภายนอก ดังนี้

1. สนับสนุนด้านโครงข่าย VPN ให้กับหน่วยงานภายในสังกัด

2. เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก โดยจัดสรรให้ระบบงานย่อยที่ใช้เฉพาะหน่วยสามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนรับส่งข้อมูลบนระบบเครือข่ายหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น ระบบงานการข่าวของตำรวจสันติบาล, CI ฯลฯ เป็นต้น

2.1 เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมการขนส่งทางบกกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลทะเบียนรถยนต์ ใบอนุญาตขับรถ ใบสั่งจราจร ฯลฯ กับกรมการขนส่งทางบก โดยมีการปรับปรุงฐานข้อมูลจากกรมการขนส่งทางบกมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันมากที่สุด

2.2 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมการปกครองกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในการสืบค้นข้อมูลบุคคลเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวน โดยมีการปรับปรุงฐานข้อมูลจากกรมการปกครองมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันมากที่สุด

2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้สนับสนุนข้อมูล เช่น ข้อมูลรถหาย ข้อมูลบุคคลหาย-พลัดหลงให้กับกระทรวงยุติธรรม

ระบบ Internet เป็นระบบโครงข่ายอินเทอร์เน็ตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งเครื่องแม่ข่ายอยู่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้บริการแก่หน่วยงานในสังกัด ทั่วประเทศด้วยความเร็ว 10 Mb ต่างประเทศ 512 Kb และทำการสำรองข้อมูลไว้ที่บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ซึ่งให้บริการด้วยความเร็ว 10/10 Mbps ให้บริการพื้นที่เว็บไซต์สำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติระดับกองกำกับการขึ้นไปเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ให้ข้าราชการตำรวจและประชาชนทราบ ให้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่หน่วยงานและข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารทางราชการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 18 ธันวาคม 2550 และได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ 90 วัน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

สถานภาพด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

ระบบงานสารสนเทศที่ใช้อยู่ออกแบบรองรับการใช้งานของผู้ปฏิบัติระดับสถานีตำรวจ และระดับกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเพื่อให้การนำเข้าข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ โดยผู้บริหารทุกระดับสามารถเรียกใช้ข้อมูลของทุกหน่วยงานในสังกัดได้ ณ สถานที่ที่มีเครื่อง POLIS ติดตั้งอยู่พร้อมทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีเป็นมาตรฐาน โดยผู้ใช้ต้องใส่รหัสผู้ใช้ (User Name) และรหัสผ่าน (Password) ก่อนเข้าใช้งานทุกครั้ง และระบบจะเก็บรักษา

ข้อมูลผู้เข้าใช้งานทุกคนไว้ตรวจสอบในภายหลังหากการใช้งานนั้นเกิดความเสียหายกับข้อมูลหรือระบบ

1. ระบบงานสารสนเทศเกิดจากการนำข้อมูลเข้าจากแหล่งกำเนิดของข้อมูลคือ สถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ และ กองบังคับการ ภ.จว. นำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับกำลังพล และพัสดุครุภัณฑ์ในส่วนการบริหารงานระดับต้นนั้นควรจะทำให้มีความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีบางสถานีตำรวจ และบางกองบังคับการ ภ.จว. เท่านั้นที่ทำได้ ซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญ

2. ผู้นำข้อมูลเข้าสำหรับระบบติดตามผลคดี (บันทึกข้อมูลคดี) ควรเป็นพนักงานสอบสวนเจ้าหน้าที่จะทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องตามที่ผู้บริหารต้องการ มากกว่าเจ้าหน้าที่คดีซึ่งไม่ทราบรายละเอียดในคดีนั้นๆ เป็นต้น

3. ผู้บริหารในระดับสูงต้องการข้อมูลจากสถานีตำรวจ หรือ ภ.จ.ว. ซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจสั่งการตามสายงาน จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงจึงควรมีการประชุมหารือร่วมกันเกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (ทุกสายงาน) เพื่อจะได้ทราบว่าในสายงานที่รับผิดชอบมีข้อมูลที่ต้องสนับสนุนให้สายงานอื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์หรือรับการ (กำกับหน่วยงานในสังกัดตามสายงานให้นำข้อมูลเข้า)

4. ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับระบบงานสารสนเทศหลักของตำรวจไม่ควรให้หน่วยงานที่กข้อมูลเรื่องเดียวกันในหลายระบบงาน ซึ่งเป็นงานซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระแก่หน่วยโดยไม่จำเป็น

5. ผู้บริหารแต่ละท่านเรียกใช้ข้อมูลที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ทำให้การออกรายงานต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ กรณีที่ไม่ได้เตรียมพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลไว้จะต้องมีการออกแบบแก้ไขปรับปรุงการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติม

สถานภาพด้านการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ระดับผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณวุฒิเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยตรง และจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและบริหารจัดการระบบ

ระดับผู้บริหาร

1. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระจายครอบคลุมอยู่ทุกหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. การแต่งตั้งบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลงในตำแหน่งไม่ตรงตามคุณลักษณะเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ผู้บริหารส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ข้อมูลและขาดทักษะในการใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ส่งผลให้ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และบุคลากรจากผู้บริหาร
4. บุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ผลตอบแทนต่างกว่าภาคเอกชนและการเติบโตในสายงานในตำแหน่งวิชาชีพเฉพาะ

สถานภาพความต้องการระบบสารสนเทศ

ระดับผู้ปฏิบัติงาน

1. ต้องการระบบจัดเก็บข้อมูลกลางที่มีมาตรฐาน ครบถ้วน ทันสมัย ง่ายต่อการบันทึกข้อมูล ตอบสนองต่อความต้องการในการเรียกใช้ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ทั่วประเทศ
2. ต้องการมีฐานข้อมูลที่มีความทันสมัย ถูกต้องแม่นยำ สามารถเรียกใช้งานได้รวดเร็วในการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นที่เป็นประโยชน์กับการทำงาน เช่น สำนักงานทะเบียนราษฎร์ กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น
3. ต้องการระบบจัดทำรายงานต่าง ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานเจ้าของข้อมูล หากเป็นรายงานที่ยืดหยุ่นสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานได้ ตามความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้ ก็จะเป็นการดี
4. ต้องการระบบที่ใช้จัดการกับเอกสารที่มีความสามารถในการรับส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงกันทั้งประเทศ
5. ต้องการเครื่องมืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ให้เพียงพอต่อการใช้งานของเจ้าหน้าที่

ระดับผู้บริหาร

1. ต้องการให้มีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติ และเชิงวิเคราะห์ ในรูปแบบกราฟหรือแผนภูมิ
2. ต้องการข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว สามารถจัดเก็บข้อมูลที่ได้ในรูปแบบไฟล์ต่าง ๆ ได้ เช่น Microsoft Word, Excel, Acrobat Reader เป็นต้น
3. ต้องการให้มีข้อมูลที่สามารถติดตามและประเมินผลได้
4. ต้องการให้การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อให้บริการและผู้บริหารสามารถเข้าไปใช้เองได้ตลอดเวลา

5. ต้องการให้ข้าราชการตำรวจใช้คอมพิวเตอร์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. ต้องการความปลอดภัยของระบบสูงสุด

ด้านระบบงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ควรมี

1. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ

2. ระบบจัดทำรายงานจากฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแบบอัจฉริยะ

(BI : Business Intelligence)

3. ระบบสารสนเทศแบบภูมิศาสตร์ (GIS)

4. ระบบจัดการสถานีตำรวจ (IT โรงพัก)

5. ระบบบริหารงานบุคคล

6. ระบบงานการเงิน

สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาการใช้ ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร	1. ขาดการส่งเสริมบุคลากรให้พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และไม่มีมาตรการในการสร้างแรงจูงใจในวิชาชีพ
2. บุคลากรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่	2. ยังมีบุคลากรที่ไม่ใส่ใจต่อการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีการเปลี่ยนแปลง
3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและมีการเสริมสร้างทีมงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3. ระบบสารสนเทศไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เกิดอุปสรรคในการเชื่อมโยงและการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
	4. มีข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่เพียงพอและทั่วถึง

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
4. ระบบสารสนเทศที่ถูกพัฒนาขึ้นของแต่ละหน่วยงานสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ	5. แต่ละหน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์การใช้ระบบสารสนเทศที่มีอยู่
5. บุคลากรมีความสามารถในการบริหารจัดการระบบเครือข่ายและระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่หน่วยงานต่างๆ ในสังกัดสามารถใช้งานร่วมกันได้ ครอบคลุมทั่วประเทศ	6. ยังไม่มีระบบสารสนเทศกลางที่สนองต่อความต้องการของผู้ใช้ส่วนใหญ่ในระดับสถานีตำรวจ
	7. ยังไม่มีระบบการประมวลผลข้อมูลจากฐานข้อมูลทุกระบบที่มีการใช้งานร่วมกันแก่ผู้บังคับบัญชาในระดับการตัดสินใจ

โอกาส (Opportunity)	ข้อจำกัด (Threat)
1. รัฐบาลเห็นความสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงกำหนดแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ ให้ทุกองค์กรดำเนินการสอดคล้องตามยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารที่กำหนดให้	1. งบประมาณสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีจำกัด และจัดสรรอย่างล่าช้า
2. ประชาชนมีความต้องการรับบริการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2. อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จัดซื้อใช้งานไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
3. มีความสะดวกและทั่วถึงในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3. ขาดการทำงานร่วมกันเป็นทีม
4. ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพิ่มขึ้น	4. ระเบียบกฎเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดหาของภาครัฐก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาวัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
5. มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการ	5. ขาดขวัญและกำลังใจของบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ วิทยาลัยฯ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

วิทยาลัยฯ

เป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทันสมัยเพื่อความมั่นคงของชาติ การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนงานตำรวจในการให้บริการและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนผู้สังครมร่เย็นเป็นสุข ร่วมกันตลอดจนพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

พันธกิจ

1. พัฒนาคณากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยตามภารกิจของตำรวจ
3. บริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถเชื่อมโยงระบบกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้
4. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลักของตำรวจ โดยเน้นการให้บริการประชาชนอย่างมีธรรมภิบาล
5. การรักษาความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีมาตรฐานและความปลอดภัยมากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคณากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจของตำรวจ
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในหน้าที่และภารกิจของตำรวจ โดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เพื่อการให้บริการประชาชนและการให้บริการหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถใช้ระบบและฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552-2556 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนากำลังคนด้าน ICT และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคล
ด้าน ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระดับขั้นพื้นฐาน
2. เพิ่มจำนวนข้าราชการตำรวจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีปริมาณเพียงพอและได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับความรู้ ความสามารถ และคุณวุฒิในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของตำรวจ
3. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

เป้าหมาย

1. ผู้ปฏิบัติงานมีทักษะในการบันทึกข้อมูลสารสนเทศ
2. การปฏิบัติงานในสถานีตำรวจเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แผนงาน/กิจกรรม

1. พัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีความเชี่ยวชาญในสายงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากขึ้น
2. สนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจเข้ารับการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับคุณวุฒิที่สูงขึ้นทั้งในระดับปริญญาและประกาศนียบัตรต่าง ๆ
3. จัดหาครุภัณฑ์และห้องฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับการพัฒนาข้าราชการตำรวจอย่างทั่วถึง
4. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแก่ข้าราชการตำรวจอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของโครงข่ายสารสนเทศหลัก (Backbone) และเครือข่ายการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้สามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายทุกหน่วยงานในสังกัด
2. ศึกษาขอบเขตความต้องการของเครือข่ายภายในหน่วยงานและกำหนดทางเลือกในการติดตั้งเครือข่ายประเภทต่าง ๆ เช่น เครือข่ายเฉพาะ หรือเครือข่ายสาธารณะความเร็วสูงที่สามารถ

สร้างเครือข่ายเสมือน (Virtual Private Network) รวมถึงงบประมาณที่ต้องลงทุนในทางเลือกแบบต่าง ๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญด้านความปลอดภัยในการเผยแพร่ข้อมูล

เป้าหมาย

เพื่อให้ทุกหน่วยงานในสังกัดเข้าถึง สืบค้น ตรวจสอบ และใช้งานทุกระบบข้อมูลสารสนเทศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนงาน/กิจกรรม

1. โครงการพัฒนาโครงข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงการดูแลและปรับปรุงการนำวิธีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าทดแทนในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยคำนึงถึงความประหยัดงบประมาณในการนำเทคโนโลยีใหม่ทดแทน
2. โครงการวิเคราะห์ออกแบบระบบเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยราชการ เอกชน และหน่วยงานในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนบริหารจัดการให้บริการประชาชนในหน้าที่ตำรวจอย่างมีธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูล (Data Information Infrastructure) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นมาตรฐานและเป็นระบบที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ โดยให้หน่วยงานเหล่านั้นรับผิดชอบเป็นเจ้าของข้อมูลของตนเอง
2. พัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างมีระบบ ฯลฯ

เป้าหมาย

1. เพื่อให้ตำรวจนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปสนับสนุนการทำงานในหน้าที่ในลักษณะประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชน
2. ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

แผนงาน/กิจกรรม

1. โครงการสำรวจข้อมูลความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของทุกหน่วยในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อการจัดการบริหารข้อมูล
2. โครงการพัฒนาโปรแกรมใช้ในหน่วยงานเพื่อให้บริการประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความเหมาะสม รองรับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์

1. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยสำหรับสนับสนุนด้านการลงทุน ด้านเศรษฐกิจ ของภาคเอกชน
2. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยเพื่อใช้งานตามภารกิจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะด้านการบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมาย

1. เพื่อให้การบริการงานในหน้าที่ตำรวจแก่ประชาชนครอบคลุมในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. ความสะดวก ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต การดำเนินธุรกิจ คู่สังคมร่มเย็นเป็นสุข

แผนงาน/กิจกรรม

1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการให้บริการประชาชน เช่น โครงการ CCTV ตามสี่แยกต่าง ๆ ระบบสแกนภาพคนร้าย ระบบออกหมายจับที่ใช้ฐานข้อมูลร่วมกับศาล

การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

การดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลและสร้างเครื่องมือเป็นมาตรวัดตัวตรวจสอบสภาพความเป็นจริง แผนงาน/โครงการต่าง ๆ กำลังก้าวหน้ายิ่งขึ้น และบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยอาศัยตัวชี้วัดหลายมิติและหลายระดับ

1. การบริหารจัดการ การบริหารแผนแม่บทฯ จะเน้นที่การสร้างความเข้าใจ การยอมรับและความร่วมมือในการนำแผนแม่บทฯ ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง(CIO) ของหน่วย เป็นผู้บริหารแผนแม่บทฯ และกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการนำแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อบรรลุตามเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯนี้ การรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารระดับสูง (CEO ตร.) ให้ส่วนราชการระดับกองบัญชาการเป็นผู้รับผิดชอบในการรายงานเสนอผ่านรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ(ฝ่ายบริหาร/CIO ตร.) เป็นการนำเสนอในภาพรวม ทั้งนี้ให้ผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ ในภาพรวมของ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมี CIO ของกองบัญชาการ และกองบังคับการหน่วยขึ้นตรงต่อ ตร. ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของ CIO สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. การติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติสอดคล้องและครอบคลุม เป้าหมายและยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาที่กำหนดในแผนแม่บทฉบับนี้ โดยให้กองบัญชาการและกองบังคับการหน่วยขึ้นตรง ตร. รวมทั้งหน่วยในสังกัดที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผล ภายใต้กรอบความสัมพันธ์เชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ยุทธศาสตร์ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการทุกปี และมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลนี้จะได้นำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการหรือปรับแผนแม่บท แผนปฏิบัติการของหน่วยงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ต่อไป

การวัดประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนาในขั้นต้นกำหนดไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนากำลังคนด้าน ICT และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการอบรมในโครงการ ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ผู้ใช้ที่สามารถค้นหาและเข้าถึงระบบฐานข้อมูลกลางตามโครงการ POLIS และ ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. จำนวนผู้ใช้ที่สามารถค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4. จำนวนวิทยากรหรือครูที่เพิ่มมากขึ้น และกระจายตัวสู่หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
5. จำนวนหลักสูตรการอบรมด้าน ICT ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตัวชี้วัด

1. จำนวนหน่วยในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล และบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
2. จำนวนระบบงานที่สามารถใช้งานบนเครือข่าย
3. ความเร็วในการรับส่งข้อมูลผ่านเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนบริหารจัดการและการให้บริการประชาชนในหน้าที่ตำรวจอย่างมีธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด

1. ได้ดำเนินการตามมาตรฐานกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ความผิดพลาดที่ลดลงในการปฏิบัติภารกิจ
3. จำนวนข้อมูลให้บริการในระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเพิ่มขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความเหมาะสม รองรับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด

1. ระดับความคุ้มค่าในการลงทุน
2. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้นของงานตามภารกิจ
3. ความผิดพลาดที่ลดลงตามภารกิจ
4. ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในการตอบสนองภารกิจ

สรุปได้ว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการหลัก ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะการประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชนทั้งในเชิงรุกและรับ เพื่อให้การแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ให้สอดคล้ององกับสถานการณ์และสภาพความเปราะบางจริงรวมทั้งพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีความทันสมัยสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้โดยง่ายมีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เสริมประสิทธิภาพการบริหารงานรวมทั้งมีช่องทางแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์และการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสต่างๆ จากประชาชนผ่าน website เพื่อให้ประชาชนช่วยเหลืองานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ในการแจ้งเบาะแสอาชญากรรม การเป็นพยาน การให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ประชาชนในพื้นที่ย่อมรู้ดีว่าปัญหาและความต้องการของคนที่คืออะไร และหากตำรวจได้รับข่าวสารที่ถูกต้องและความร่วมมือจากประชาชน ก็จะทำให้ตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำให้อาชญากรรมในชุมชนลดลง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี

นฤมล ทับจุมพล (2541 : 20) จุดเริ่มต้นของแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดีเป็นผลมาจากการปรับแนวคิดในการมองความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

อมรา พงศาพิชญ์ และนิตยา ภัทรสิทธิ์พะพันธ์ (2541 : 25) ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวคิดมี 2 ประการ คือ

1. พัฒนาการทางสังคมการเมืองการปกครองที่นำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ
2. พัฒนาการทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีภาคเอกชน

อานันท์ ปันยารชุน (2541) กล่าวว่า การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) คือ ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยสาระของการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้ได้ผลหมายถึง การมีบรรทัดฐาน เพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน”

แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เรียกว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นแนวทางการบริหารสำคัญที่รัฐบาลนำมาใช้ในการจัดระเบียบให้สังคมและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข เพื่อช่วยป้องกัน แก้อันตราย หรือบรรเทาปัญหาหรือวิกฤตต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จะต้องพัฒนาหน่วยงานและตนเองเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน เป็นต้น แนวทางนี้ยึดหลักสำคัญเป็นต้นว่า หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (วิรัช วิรัชนิการวรรณ, 2549 : 124 – 127)

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเกิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 และต่อมาได้พัฒนาเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องบริหารราชการ โดยยึดหลัก 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม (Rule of Laws)
2. หลักคุณธรรม (Ethics)
3. หลักความโปร่งใส (Transparency)
4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation)
5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability)
6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐบรรลุเป้าหมายดังนี้

1. เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน
2. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
3. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานราชการที่เกินความจำเป็น
4. เกิดประสิทธิภาพ
5. เกิดความคุ้มค่า
6. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานราชการอย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี สามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางการบริหารที่สำคัญ ที่รัฐบาลจะนำมาใช้ในการจัดระเบียบให้สังคมและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข เพื่อช่วยป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จะต้องพัฒนาหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือประเทศชาติเจริญก้าวหน้า มั่งคั่ง และชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ทฤษฎีอาชญากรรม

ซัชรินทร์ อรรถเชม (2542 : 47-49) ได้จำแนกประเภทของอาชญากรรมโดยสรุปเป็น 9 ประเภทดังนี้ คือ

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลอย่างรุนแรง ได้แก่ ฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย จนบาดเจ็บสาหัส การข่มขืนกระทำชำเรา กฎหมายอาญาของทุกสังคมได้กำหนดความผิดเช่นนี้ไว้ ผู้กระทำไม่คิดว่าตนเองเป็นอาชญากร เป็นพวกที่ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน ที่กระทำผิดเพราะสถานการณ์บังคับ ไม่มีผู้ใดสนับสนุนให้กระทำผิด แต่อาจมีค่านิยมไปในทางรุนแรงได้ สังคมรู้สึกต่อต้านอาชญากรประเภทนี้มาก

2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามโอกาส ได้แก่ การปลอมลายนิ้วมือ การขโมยของ ในร้านค้า การทำลายสิ่งของสาธารณะประโยชน์ การขโมยรถยนต์ ผู้กระทำคิดว่าตนเองไม่ใช่อาชญากร และมักหาเหตุผลมาอ้างการกระทำผิด เป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือการมีเงินทอง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ตรงกับคนที่ไม่กระทำผิด อาจจะได้รับการสนับสนุนบ้างเล็กน้อยจากกลุ่มคนที่คบค้าด้วย แต่พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นการละเมิดต่อสิทธิของผู้มีทรัพย์สิน สังคมไม่ค่อยมีปฏิกิริยารุนแรง ต่อผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน มีการบรรเทาโทษในกระบวนการของกฎหมาย

3. อาชญากรรมที่ทำลายความสวยงามของสังคม ได้แก่ โสเภณี รักร่วมเพศ การเมาสุรา ในที่สาธารณะ การใช้จ่ายเสพติดให้โทษ มักเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีเหยื่อ แต่ทำความรำคาญให้แก่ชุมชน ผู้ละเมิดกฎหมายอาจคิดว่าตนเองเป็นอาชญากร หากคนอื่นกล่าวถึงอย่างซ้ำซาก ผู้กระทำผิดมักได้รับการสนับสนุนจากผู้กระทำผิดด้วยกัน พฤติกรรมของผู้กระทำผิดบางอย่างอาจจะตรงกับพฤติกรรมของผู้ไม่กระทำผิด เช่น การพนันซึ่งบางอย่างผิดกฎหมาย บางอย่างถูกกฎหมาย อาชญากรประเภทนี้ เมื่อมีการจับกุมดำเนินคดีแล้ว มักจะถูกลงโทษไม่รุนแรง

4. อาชญากรรมที่นิยมทำตามกันมา ได้แก่ การลักขโมย การย่องเบา การปล้น โดยผู้กระทำผิดจะเริ่มแต่ยังเยาว์วัยโดยการรวมตัวเป็นกลุ่ม ผู้กระทำผิดมักอยู่ในสภาพล้มเหลว คือ บางทีเห็นดีเห็นงามกับค่านิยม แต่บางทีกลับหันมาด้อยตามค่านิยมของกลุ่มที่ตนคบค้าสมาคมด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทางเศรษฐกิจ ซึ่งตรงกับเป้าหมายของคนที่เคารพกฎหมายแต่ก็ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องทรัพย์สินในกระบวนการทางกฎหมายจะมีการจับกุมและลงโทษ

5. อาชญากรรมการเมือง ได้แก่ กบฏ การก่อการร้าย การโจรกรรม ฯลฯ การออกกฎหมายก็เพื่อปกป้องรัฐบาล จึงต้องลงโทษและควบคุมผู้ที่บั่นทอนเสถียรภาพของรัฐบาล พวกอาชญา

กรการเมืองมักจะทำงานด้วยความไตร่ตรองรอบคอบและมองว่าตนเองมิได้เป็นอาชญากร อาจจะมีบางคนบางกลุ่มเห็นด้วยในการกระทำผิดและให้การสนับสนุนพฤติกรรมของอาชญากรกระทำลงไป เพราะความเชื่อในอุดมการณ์ทางการเมือง ประชาชนจะยอมรับว่าอาชญากรรมประเภทนี้หรือไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

6. อาชญากรรมที่เกิดจากงานอาชีพ ได้แก่ การทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือพนักงานของบริษัท กฎหมายบัญญัติออกมาเพื่อป้องกันประโยชน์ของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้กระทำผิดอาจได้รับการสนับสนุนจากคนบางอาชีพหรือคนบางกลุ่มก็ได้ การประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ ก็ดำเนินไปทำนองเดียวกับกิจกรรมในวงการธุรกิจ ผู้กระทำผิดมักมีคนรู้จักในสังคม สังคมมักไม่มีปฏิกิริยาที่รุนแรง การลงโทษก็ไม่รุนแรง อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับกฎหมายของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ด้วยปฏิกิริยาของสังคมเป็นไปในทางที่ไม่ค่อยให้การเอาใจใส่ในการควบคุมเท่าที่ควร

7. อาชญากรรมที่กระทำผิดกฎหมายธุรกิจการค้า ได้แก่ การโฆษณาหลอกลวงความผิดเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายการค้า การผลิตอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย กฎหมายบัญญัติออกมาเพื่อปกป้องคุ้มครองกิจการการค้าในสังคมทุนนิยม ผู้กระทำผิด ก็คือ บุคคลที่อยู่ในวงการธุรกิจการค้า นั่นเอง ในการละเมิดมักทำเป็นขบวนการกระทำผิด เพื่อประโยชน์ในการผลิตและการบริโภคอย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งตรงกับอุดมการณ์ในวงการธุรกิจการค้า การนำกฎหมายมาบังคับใช้ในเรื่องนี้ยังไม่ค่อยเด่นชัด อย่างไรก็ตามสาธารณชนเริ่มมีปฏิกริยามากขึ้น ต่อความผิดประเภทนี้

8. องค์กรอาชญากรรม มักเป็นอาชญากรรมที่มีการจัดตั้ง มีหัวหน้า มีรองหัวหน้า มีผู้บังคับฝ่ายปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติ เช่น องค์กรมาเฟียในประเทศไทยเกี่ยวกับยาเสพติด องค์กรค้าของเถื่อน องค์กรเรียกค่าไถ่หรือข่มขู่เอาเงิน ผู้กระทำผิดดำเนินการประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ก็เพื่อดำรงชีวิต ในระดับผู้ปฏิบัติการขององค์กรอาชญากรรมมักจะคิดว่าตนเองเป็นอาชญากร คบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรด้วยกันและแยกตัวจากสังคม ส่วนในระดับหัวหน้าขององค์กรก็พยายามทำตัวเข้าสมาคมกับบุคคลที่มีพฤติกรรมถูกต้องตามกฎหมาย และคนระดับดังกล่าวนี้มักจะมีที่อยู่อาศัยที่มีหลักฐานมั่นคง กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรอาชญากรรมตรงกันกับกิจกรรมของผู้ที่เคารพกฎหมาย เช่น การจัดกำลัง การทำมาค้าขาย การสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับบุคคลอื่น ฯลฯ

9. อาชญากรรมอาชีพ ได้แก่ การเป็นมือปืนรับจ้าง การต้มตุ๋น การล้วงกระเป๋า การขโมยสิ่งของในร้านค้า การปลอมลายนิ้วมือ การปลอมแปลงหรือเลียนแบบสินค้า เป็นต้น อาชญากรประเภทนี้มักประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต ถือเอาอาชญากรรมเป็นวิถีทางในการดำรงชีวิตและทราบดีว่าตนเองเป็นอาชญากร มีการคบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรด้วยกัน การปฏิบัติงานและความชำนาญที่ใช้ในการประกอบอาชญากรรมบางครั้งก็คล้ายกับผู้ประกอบสัมมาอาชีพ ประชาชนอยู่ร่วมกับกลุ่ม

อาชญากรรมนี้ เพราะไม่ทราบว่าเป็นใคร มีหลายคดีที่ไม่อาจบังคับใช้กฎหมายได้ เพราะไม่สามารถจับตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้

โกศล วงศ์สวรรค์ และสถิต วงศ์สวรรค์ (2544 : 14 – 15) ได้จำแนกประเภทของอาชญากรรมเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย หมายความว่า อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดศีลธรรม และผู้เสียหายกับผู้กระทำผิดเป็นคนเดียวกัน เช่น การพนัน ยาเสพติด การค้าประเวณี เป็นต้น

2. อาชญากรรมพื้นฐาน หมายความว่า อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่น เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ฆ่าผู้อื่น เป็นต้น

3. อาชญากรรมองค์การ หมายความว่า อาชญากรรมที่อาชญากรรมด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปขององค์การ โดยวางแผนและการดำเนินการเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย โดยสมาชิกในองค์การมีความผูกพันต่อกันอย่างแนบแน่นไม่ว่าสายเลือดหรือผลประโยชน์ และผู้เป็นหัวหน้าองค์การมักเป็นผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจหรือทางการเมือง และมักใช้ความรุนแรงในการประกอบอาชญากรรม เช่น ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการขนของเถื่อน หรือการบังคับหญิงค้าประเวณี เป็นต้น

4. อาชญากรรมคอปกขาว หมายความว่า อาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลในตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ว่าในภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชน และได้ใช้ตำแหน่งดังกล่าวเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน เช่น การรับเงินในการประมูลงานก่อสร้าง การรับเงิน วังเดินโยกย้ายหรือเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

อาชญากรรมพิเศษ หมายความว่า อาชญากรรมที่แตกต่างไปจาก 4 ประเภทแรก เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยลักษณะอาชญากรรมนี้มีรูปแบบซับซ้อนและละเอียด ยากต่อการควบคุม การควบคุมหรือปราบปรามต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุการเกิดอาชญากรรม

มีนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงสาเหตุของอาชญากรรมไว้ดังนี้

ณรงค์เดช ศักดิ์สมบูรณ์ (2541 : 9 – 10) สรุปสาเหตุของอาชญากรรมไว้ดังนี้ คือ

1. สาเหตุในแง่ตัวบุคคล มองว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นส่วนหนึ่งมาจากความโน้มเอียงต่อการกระทำผิดที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความผิดปกติทางชีวภาพ กรรมพันธุ์ ความผิดปกติทางสมอง ระดับสติปัญญา รวมถึงตลอดถึงการที่บุคคลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแรงผลักดันของบุคคลที่จะตกลงใจประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลมาจากด้านจิตวิทยาสังคม

2. สาเหตุในแง่ของกลุ่มบุคคล มองว่าอาชญากรรมส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความสามารถที่จะต่อต้านการกดดันในการกระทำ ซึ่งถูกกำหนดโดยบทบาทของกลุ่ม เช่น การเลียนแบบ ความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในแง่ของการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

3. สาเหตุในแง่ระบบสังคม มองว่าการเกิดอาชญากรรมนั้นย่อมเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ต่าง ๆ ทางสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานภาพ และชนชั้นทางสังคมที่บุคคลจะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำความคิด

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 44 – 46) ได้รวบรวมทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุการเกิดอาชญากรรมไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมที่ถือลักษณะของบุคคลเป็นสาเหตุ โดยเป็นทฤษฎีที่ถือเอาลักษณะร่องรอยในตัวบุคคล (Personal Traits) หรือองค์ประกอบของตัวบุคคลที่บกพร่องไม่สมบูรณ์ ซึ่งมียุ่ 3 ประการ คือ

1.1 ความบกพร่องทางชีวภาพ (Biological Deficiencies) หรือสภาพทางร่างกาย (Physical Type) มีส่วนในการกระทำผิด โดยเห็นว่าระหว่างอาชญากรกับคนดีนั้นมีความแตกต่างกันในด้านชีวภาพและร่างกายอย่างเห็นได้ชัด เช่น ลักษณะรูปร่างหน้าตา จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงลักษณะความประพฤติ

1.2 ความบกพร่องทางจิต (Mental Deficiencies) โดยอาชญากรจำนวนไม่น้อยที่เป็นผู้มีความบกพร่องทางจิต และมีปัญหาเกี่ยวกับสติปัญญา ซึ่งสาเหตุการกระทำผิดอาจเกิดจากความขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดดัน และมีมูลเหตุจูงใจอื่น การกระทำผิดจึงเป็นการชดเชย ทดแทนหรือหาทางออก

1.3 ความวิกลจริตและความแปรปรวนทางอารมณ์ (Mental and Emotional Disorders) ได้มีนักวิชาการหลายท่านถือว่า ความแปรปรวนทางอารมณ์ที่ยังไม่ถึงขั้นวิกลจริตหรือโรคประสาท เรียกว่า จิตพยาธิ (Psychopathy) ซึ่งหมายถึงความถึงการแปรปรวนทางจิตที่ยังไม่ถึงขั้นวิกลจริต เช่น ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ในรูปต่าง ๆ ความประหลาดที่ผิดปกติอย่างมาก การขาดความมั่นใจในตนเอง ดังนั้นจิตแพทย์และนักจิตวิทยาต่างก็กล่าวย้าว่าสาเหตุการกระทำผิดที่สำคัญได้แก่ ความขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดไว้และมีมูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ฉะนั้นการกระทำผิดจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงถึงการชดเชยทดแทนหรือหาทางออก

2. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวตามที่เสนอของนักจิตวิเคราะห์ (Psycho – Analyst) กล่าวว่า ปัญหาการกระทำผิดมักจะเกิดขึ้นจากภาวะความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไม่ราบรื่นมีบางอย่างผิดปกติ เช่น รู้สึกว่าตนมีหรือได้รับในสิ่งที่ต้องการไม่พอ

หรือรู้สึกว่าคุณไม่มีความสามารถพอ หรือเพราะรู้สึกตนเองไม่อาจจะสร้างความผูกพันหรือสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างราบรื่น ทำให้เกิดความท้อแท้และผิดหวัง กระทั่งกระทบกระเทือนทางอารมณ์ ทำให้กระทำผิดได้ เช่น ปัญหาเด็กเกเร เป็นต้น

3. ทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มสังคมและปัจจัยทางวัฒนธรรม (Theories stressing group and Socio – Cultural factors) โดยแยกเป็นทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ทฤษฎีว่าด้วยการประพฤติผิดที่ได้จากการเรียนรู้ (Learned Behavior) โดยกล่าวว่า การกระทำผิดที่ดี ความประพฤติฝึนระเบียบของสังคมที่ดี เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม อัตราการกระทำผิดมากน้อยเพียงใดนั้น เป็นผลที่เกิดจากลักษณะการคบค้าระหว่างบุคคลในกลุ่มในเรื่องของบุคคลและการเรียนรู้จากกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยถือว่าความประพฤติไม่ว่าดีหรือชั่ว เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาแต่เด็กและต่อมาจนตลอดชีวิต

3.2 ทฤษฎีว่าด้วยการขัดแย้งของกลุ่ม และอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรมรอง ทฤษฎีนี้ถือว่าความขัดแย้งเป็นรูปหนึ่งของปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างสมาชิกในสังคม เป็นการแสดงออกถึงความแปรปรวนและความไม่เป็นระเบียบของสังคม ในส่วนตัวอาชญากรนั้นเป็นบุคคลที่มีค่านิยมขัดแย้งหรือมีแนวทางการประพฤติตนนอกเหนือไปจากบรรทัดฐานของสังคมที่กำหนดไว้

3.3 ทฤษฎีว่าด้วยเศรษฐกิจ (Economic) ภาวะภูมิศาสตร์ (Geographic) นิเวศสถาน (Ecological) กล่าวว่า ด้านเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากความยากจนหรือผลของเศรษฐกิจตกต่ำมีผลต่ออัตราส่วนการเกิดอาชญากรรม แต่ไม่ได้หมายความว่า ความยากจนจะเป็นสาเหตุโดยตรงของการกระทำผิด ความยากจนอาจเป็นเพียงปัจจัยที่มีความสำคัญอันหนึ่งเท่านั้นและต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่าง ด้านภูมิศาสตร์นั้น สภาพภูมิอากาศ หรือฤดูกาล มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรม เช่น ยิ่งใกล้ขั้วโลกเท่าใด อัตราส่วนคนเมาจะยิ่งมากขึ้น ยิ่งใกล้เส้นศูนย์สูตรเข้าไปเท่าใด อาชญากรรมและการกระทำผิดอื่น ๆ จะมากขึ้น เป็นต้น นิเวศสถาน หรือการกระจายกันอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ จะมีผลต่อการเกิดอาชญากรรม โดยพบว่าเขตหรือถิ่นมีผลต่อการเกิดอาชญากรรม เช่น เขตอันธพาล เป็นต้น และสามารถนำผลดังกล่าว เป็นข้อมูลประกอบการป้องกันอาชญากรรมได้

4. ทฤษฎีว่าด้วยจิตวิทยาสังคม (Social Psychological) ได้รวบรวมปัจจัยทางบุคลิกภาพ และทางสังคมเข้าด้วยกันในการศึกษามูลเหตุของการกระทำผิด โดยมีข้อแม้ว่า ความสัมพันธ์ในปัจจัยแขนงที่แตกต่างกันจะต้องเป็นที่รู้และยอมรับ โดยมีปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลและกลุ่มบุคคลใช้ในการวิเคราะห์ความผิด

โกศล วงศ์สวรรค์ และสถิต วงศ์สวรรค์ (2544 : 11) กล่าวถึง สาเหตุของอาชญากรรมไว้ดังนี้

1. สาเหตุเนื่องจากสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การว่างงาน ดิดสิ่งเสพติด การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเสื่อมทรามทางศีลธรรม เป็นต้น
2. สาเหตุเนื่องมาจากความบกพร่องทางจิต เช่น โรคประสาท ก้าวร้าว มีความคิดเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาทฤษฎีอาชญากรรม สามารถสรุปได้ว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ทั้งของบุคคลและสังคม ซึ่งได้มีกฎหมายบัญญัติว่าห้ามมิให้ทำสิ่งนั้นหรือมีการกำหนดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งผิด และถ้าฝ่าฝืนต้องได้รับโทษสำหรับการกระทำผิดนั้น ๆ และสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมนั้น มีความเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาของสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ ปัญหาการพนัน ปัญหาวัยรุ่น ดังนั้นการป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนและสังคมที่จะต้องให้ความสนใจ และระดมกำลัง และทรัพยากรทั้งหลายร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ

แนวคิดประสิทธิภาพแห่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมนั้น ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ (2545 : 10 – 33) ได้สรุปไว้เป็น 3 แนวทาง ดังนี้คือ

1. ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) แนวคิดการป้องกันอาชญากรรมได้กลายเป็นเป้าประสงค์ของงานตำรวจ เมื่อเซอร์ โรเบิร์ต พีล (Sir Robert Peel) ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งลอนดอนขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1820 และได้รับการยกย่องในเวลาต่อมาว่าเป็น “บิดาของการตำรวจยุคใหม่” ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชาได้ตระหนักว่า การป้องกันอาชญากรรมคืองานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ทักษะของพีลได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวคิดทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายก็คือ การตรวจท้องที่ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “เป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจ” ใจความสำคัญของทฤษฎีนี้พอสรุปได้ว่าการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้นตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจจึงต้องมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่ายเพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากรรม นอกจากนี้การตรวจท้องที่สม่ำเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจอยู่ทั่วไป ทุกหนทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้ ตามแนวคิดทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจและการกระจายกำลังให้ทั่วถึงชุมชน จะช่วยป้องกันอาชญากรรม

โดยลดช่อง โอกาสสำหรับผู้ที่ตั้งใจละเมิดผิดกฎหมาย อนึ่ง งานตรวจท้องที่ของตำรวจมีทั้งลักษณะเป็นงานประจำและงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำตำรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรม และระงับเหตุร้ายในเขตพื้นที่ คือ กำลังที่จะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการ เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน

2. ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Approach) ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เกิดขึ้นเมื่อความนิยมในมาตรการ และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ได้ค่อย ๆ เสื่อมคลายลงพร้อมทั้งเสียงวิพากษ์วิจารณ์ทั้งจากนักวิชาการ และนักปฏิบัติการเกี่ยวกับทฤษฎีดั้งเดิมนี้ได้เพิ่มมากขึ้น การป้องกันอาชญากรรมในอีกลักษณะหนึ่งกลับได้รับความสนใจสูงขึ้นและมีที่ท่าว่าอาจเข้ามาแทนที่ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ทฤษฎีที่สองนี้เป็นที่รู้จักในนามของ “ชุมชนสัมพันธ์” (Community Relation) ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวความคิดและผลงานวิจัยของนักอาชญากรรมวิทยา กลุ่มชิคาโก หรือบางครั้งเป็นที่รู้จักในนามของ “สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม” (The Ecological School of Criminology) ในช่วงทศวรรษที่ 1920 สำนักนี้อยู่ภายใต้การนำของโรเบิร์ต อี.ปาร์ค (Robert E.Park) ซึ่งเคยเป็นนักหนังสือพิมพ์ในมหานครชิคาโกมาก่อน ทางที่สองชื่อเขียนของ ซิมเมิล (Simmel) ว่าด้วยคุณลักษณะด้านเวลาและสถานที่ของความสัมพันธ์ทางสังคม และทางที่สามทฤษฎีของเดออร์ก ไคม์ (Darkheim) ที่กำหนดว่าความหนาแน่นของประชากรเป็นปัจจัยที่กระทบต่อการแก่งแย่งทางสังคม และการแบ่งงาน

สาระสำคัญของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์สรุปได้ว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณเกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็คงจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก อนึ่ง บริเวณแหล่งเสื่อมโทรมบางแห่งแม้ผู้อยู่อาศัยจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปตามกาลเวลา โดยบุคคลต่างเชื้อชาติต่างศาสนา ก็ตาม สถิติอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวก็ยังสูงเช่นเดิม ทั้งนี้ บริเวณพื้นที่ไม่ได้เป็นสาเหตุแห่งอาชญากรรม แต่ปัจจัยที่ส่งเสริมอาชญากรรมน่าจะแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว เพราะพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่าง ไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำ ทั้งในสภาวะทางกายภาพทางเศรษฐกิจ และทางสังคม กลุ่มชิคาโกจึงสรุปว่า “การขาดระเบียบสังคม” (Social Disorganization) อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชนในยุคก่อนความเจริญอุตสาหกรรมเข้าสู่ชุมชนในยุคอุตสาหกรรมนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่น ๆ คือ การขาดระเบียบของสังคม ซึ่งจัดเป็นสาเหตุเบื้องต้นของอาชญากรรม หมายถึง สภาวะแตกสลายของกลไกทางสังคมที่มีหน้าที่คุ้มครองความสำคัญระหว่างบุคคล ความร่วมแรงร่วมใจ และขวัญกำลังใจของสมาชิกในสังคมหลักสำคัญของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมคือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชนหรือละแวกบ้าน ในลักษณะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ช่วยต่อความควบคุม สังเกต ตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนทั้งส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของตนเอง และของคนอื่นให้ปลอดภัยจากภัยอาชญากรรม

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2545 : 24 – 25) ยังได้กล่าวอีกว่า ทฤษฎีนี้ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม แต่ได้มีการเสนอแนะให้มีการปรับบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม แต่ได้มีการเสนอแนะให้มีการปรับบทบาทสำหรับตำรวจท้องที่ทั้งหมด โดยตามแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์นั้นตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม หรือกล่าวอีกในหนึ่ง ตำรวจตามทฤษฎีนี้จะไม่มีความเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป นอกจากนี้ข้อเสนอแนะที่ตามมาก็คือการยกเลิกตำรวจสายตรวจที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันเป็นเวลานาน ฉะนั้นถ้ามีการประยุกต์ใช้มาตรการและทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ที่กล่าวมานี้ สถานภาพและบทบาทของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมย่อมจะได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมาก เนื่องจากที่ต้องศึกษาเพื่อปรับใช้และกำหนดบทบาทใหม่ทั้งหมด ซึ่งอาจก่อให้เกิดแรงต้านทานคัดค้านอย่างหนักจากตำรวจระดับปฏิบัติการ แต่อย่างไรก็ดี ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ได้พยายามแสวงหาคำตอบสำหรับการป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบัน โดยมุ่งลดโอกาสของการประกอบอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งนับว่ามีคุณค่ายิ่ง

3. ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design) ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมมีลักษณะเป็นแนวความคิดรวมระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายและทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ โดยทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมมีแนวคิดที่จะลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม สอดส่องตรวจตราบุคคลที่มีแนวโน้มจะละเมิดกฎหมาย ตลอดจนการล้อมเกลียดกีดกันบุคคลมีแนวโน้มละเมิดกฎหมาย เพื่อให้สามารถควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม โดยการสนับสนุนรวมตัวและสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างสุจริตชนในสังคมเพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตชนภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวนี้มองว่าบุคคลผู้ละเมิดกฎหมายเนื่องจากสภาพแวดล้อมอำนวย เช่น ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับลักทรัพย์เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินไม่เก็บรักษาทรัพย์สินให้ดี หรือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขโมยรถจักรยานยนต์ในธนาคารจะเป็นผู้ปฏิบัติงานในธนาคารและมีความชำนาญเกี่ยวกับเอกสารการเบิกจ่ายเงินของธนาคาร เป็นต้น ทฤษฎีดังกล่าวนี้มองว่าการเพิ่มจำนวนบุคลากรตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า และถ้าเป็นการเพิ่มเพียงปริมาณโดยขาดคุณภาพของบุคลากรย่อมไม่เกิดผลดี ทฤษฎีนี้จึงสนับสนุนให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รัฐอื่นในจำนวนที่จำกัดและเหมาะสมแต่ให้มีคุณภาพสูง รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในสังคมพร้อมจะทำงานร่วมกับประชาชน

ทฤษฎีดังกล่าวนี้ได้วางแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการละเมิดกฎหมายไว้เป็น 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมรูปธรรม

มาตรการระดับชุมชน เช่น การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารที่พักอาศัย การสักรหัสหมายเลขลงบนทรัพย์สิน เป็นต้น

มาตรการระดับบ้านเรือน เช่น ความมั่นคงของประตูหน้าต่างของบ้านพักอาศัย การติดตั้งสัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์เปิด – ปิดเครื่องไฟฟ้า เป็นต้น

แนวทางที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมนามธรรม

1. มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย
2. มาตรการสายตรวจประชาชน
3. มาตรการตรวจตราบ้านเรือน

ณรงค์เดช ศักดิ์สมบุญ (2541 : 10 – 11) ได้สรุปมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไว้ดังนี้

1. การป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การใช้มาตรการที่จะไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น โดยแบ่งได้ 3 มาตรการ คือ

1.1 มาตรการป้องกันพื้นฐานเป็นการปฏิบัติได้กรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคม สถานภาพของผู้ที่จะประกอบอาชญากรรม โอกาสในการประกอบอาชญากรรม โดยจะเห็นได้ว่าในส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องโอกาสในการประกอบอาชญากรรมนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ เพื่อไม่ให้คนร้ายมีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยที่สุดในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งสามารถทำได้โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้ปรากฏตัวในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สายตรวจจรดยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจเดินเท้า ตลอดจนการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดชั่วคราว

1.2 มาตรการป้องกันตามปกติ โดยการกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงาน และมีการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานโดยตลอด

1.3 มาตรการเชิงรุก โดยปฏิบัติเข้าไปใกล้คนร้ายหรือผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เช่น การติดตาม สะกดรอย การสืบสวนหาข่าว เป็นการปฏิบัติให้สม่ำเสมอ โดยยังไม่หวังผลการจับกุมเพียงแต่มุ่งในการป้องกัน แต่หากสามารถจับกุมได้ก็จะเป็นผลต่อการปฏิบัติเพิ่มขึ้น

2. การปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่การใช้มาตรการระงับการกระทำผิดและการจับกุมควบคุมอาชญากร เพื่อป้องกันอาชญากรย้อนกลับมากระทำความผิดอีก และเป็นการลงโทษอาชญากรให้เข็ดหลาบ ทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจแก่ผู้ที่คิดจะประกอบอาชญากรรม

จากการศึกษาแนวคิดประสิทธิภาพแห่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สามารถสรุปได้ว่า ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งเริ่มต้นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปรับบทบาทของตนเอง ในการสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนมีความความยอมรับนับถือตำรวจ มีความเข้าใจตำรวจและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเบื้องต้น ซึ่งจะไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลักอื่น ๆ ที่ตำรวจและประชาชนร่วมกันจัดขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งใน 55 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทย อยู่ทางตอนล่างของภาคกลางอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 องศา 31 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 99 องศา 9 ลิปดาตะวันออก กับ 100 องศา 1 ลิปดาตะวันออก ความยาวจากทิศเหนือจดทิศใต้ประมาณ 212 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 224.8 กิโลเมตร มีส่วนแคบที่สุดของประเทศ อยู่ในเขตตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จากอ่าวไทยถึงเขตแดนพม่าประมาณ 12 กิโลเมตร ระยะทางจากกรุงเทพฯ ตามถนนเอเชียหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 323 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง ประชากรรวมทั้งสิ้น 488,477 คน แยกเป็นชาย 248,551 คน เป็นหญิง 239,926 คน (สำรวจครั้งล่าสุดเดือน ธันวาคม 2546) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ 1 แห่ง เทศบาลตำบล 14 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 45 แห่ง

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับจังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดกับจังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก ติดกับทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดกับประเทศพม่า โดยมีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นเส้นกั้นพรมแดนมีสภาพพื้นที่แคบเป็นคาบสมุทรยาวลงไปทางใต้ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงจากทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับสหภาพพม่า แล้วค่อยลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออกจดทะเลในอ่าวไทย พื้นที่บางตอนเป็นที่ราบลุ่มและต่ำมาก ลักษณะดินเป็นดินดอนใช้ปลูกพืชไร่และมีสภาพพื้นที่เป็นป่า พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ชั้นล่างเป็นหิน เป็นจังหวัดชายทะเล จึงทำให้อากาศบริสุทธิ์สดชื่นตลอดปี เพราะได้รับอิทธิพลลมทะเลไม่ร้อนจัดและหนาวจัด ฝนตกชุกเกือบตลอดปีทางแถบเหนือของจังหวัดอากาศเย็นสบายฝนไม่ตกมากนัก จึงเหมาะสำหรับเป็นสถานที่ตากอากาศและพักผ่อน โดยเฉพาะที่อำเภอหัวหิน

การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ 1) อำเภอเมือง
ประจวบคีรีขันธ์ 2) อำเภอหัวหิน 3) อำเภอปราณบุรี 4) อำเภอกุยบุรี 5) อำเภอทับสะแก 6) อำเภอ
บางสะพาน 7) อำเภอบางสะพานน้อย และ 8) กิ่งอำเภอสามร้อยยอด

ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 6,367 ตารางกิโลเมตร
มีแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบออกเป็น 16 สถานีตำรวจ กับอีก 1 กองกำกับการ รวม 17 แห่ง ได้แก่
ตำรวจภูธรประจวบคีรีขันธ์ สถานีตำรวจภูธรเมืองประจวบคีรีขันธ์ สถานีตำรวจภูธรคลองวาฬ สถานี
ตำรวจภูธรอ่าวน้อย สถานีตำรวจภูธรหัวหิน สถานีตำรวจภูธรบ้านหนองพลับ สถานีตำรวจภูธร
ปราณบุรี สถานีตำรวจภูธรปากน้ำปราณบุรี สถานีตำรวจภูธรสามร้อยยอด สถานีตำรวจภูธรกุยบุรี
สถานีตำรวจภูธรสามกระชาย สถานีตำรวจภูธรบ้านยางชุม สถานีตำรวจภูธรทับสะแก สถานี
ตำรวจภูธรห้วยยาง สถานีตำรวจภูธรธงชัย สถานีตำรวจภูธรบางสะพาน สถานีตำรวจภูธร
บางสะพานน้อย โดยมีจำนวนข้าราชการตำรวจทั้งสิ้น 1,374 นาย แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตรจำนวนทั้งสิ้น
205 นาย ชั้นประทวนจำนวนทั้งสิ้น 1,169 นาย

อำนาจหน้าที่ของตำรวจ

ข้าราชการตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิต
และทรัพย์สินของประชาชนตลอดการให้บริการ ได้มีผู้รู้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ดังนี้

โรเบิร์ต พีล (Sir Robert Peel) บิดาของตำรวจอังกฤษ ดังนี้

หลักการที่ 1 การป้องกันอาชญากรรมเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจ ในฐานะตำรวจเป็น
ผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข ปลอดภัยจากการเป็นเหยื่ออาชญากร ตำรวจ
มีขั้นตอนการปฏิบัติ 3 ประการ คือ

1. การป้องกันอาชญากรรม ตำรวจต้องเป็นแกนกลางในการที่จะเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริม
ประชาชนให้เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล เป็นผู้ให้
ข่าวสารอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนรับรู้ เพื่อหาแนวทางป้องกัน

2. การยับยั้งอาชญากรรม เป็นปฏิบัติการของตำรวจทางด้านจิตวิทยาให้เป็นที่เกรงขาม
ของอาชญากร ให้อยู่อย่างใจไม่กล้าประกอบอาชญากรรม การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในลักษณะ
ที่สนองต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันต่อเหตุการณ์แล้ว ย่อมมีผลในการยับยั้งอาชญากรรม
ดังนั้นตำรวจจึงมีเครื่องแบบและเครื่องหมาย โดยเฉพาะอันเป็นสัญลักษณ์ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

3. การจับกุมและรวบรวมพยานหลักฐาน การจับกุมผู้กระทำผิดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอน
ของกระบวนการยุติธรรม ตำรวจต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้กระทำผิดได้กระทำ
ความผิดจริงตามข้อกล่าวหา พยานหลักฐานแห่งคดีถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการจับกุม

ผู้กระทำความผิด ตำรวจจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการรวบรวมพยานหลักฐาน บางกรณีจำเป็นต้องอาศัยการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย

หลักการที่ 2 ตำรวจต้องได้รับความเคารพเชื่อถืออย่างแท้จริงจากประชาชนงานของตำรวจจะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชน ซึ่งถ้าปราศจากความร่วมมือจากประชาชนแล้ว การทำงานของตำรวจย่อมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ สมรรถภาพ จิตความสามารถ การประพฤติปฏิบัติ การวางตัวของตำรวจจะก่อให้เกิดความเชื่อถือจากประชาชน หลักการนี้ตำรวจสมัยใหม่ได้นำไปประยุกต์ใช้ในหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

หลักการที่ 3 การที่ประชาชนเคารพปฏิบัติตามกฎหมาย เท่ากับเป็นการสร้างความเคารพศรัทธาของประชาชนที่มีต่อตำรวจ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางและการปฏิบัติตนเป็นแบบฉบับให้ประชาชนร่วมมือในการเคารพปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อก่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเสถียรภาพของประชาชน การที่ประชาชนเคารพกฎหมาย ซึ่งเป็นกติกากฎการปกครองของสังคม ความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นในสังคมตำรวจก็จะอยู่ในฐานะผู้รักษากฎหมาย

หลักการที่ 4 ความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนจะลดน้อยถอยลง เมื่อความรุนแรงของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้น การที่ตำรวจจะได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในระดับใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละมุนละม่อม สุภาพ ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยความจริงใจ หลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ การขู่กรรโชก ระดับความร่วมมือที่ได้รับจากประชาชนจะอยู่ในเกณฑ์ดี ตำรวจจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุ่ม รอบคอบ หนักแน่น อดทนในการแก้ไขเหตุการณ์ โดยคำนึงถึงความสงบสุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง

หลักการที่ 5 ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมายของตำรวจนั้น มีหลักการพื้นฐานคือ ดำเนินการด้วยความยุติธรรมโดยไม่เลือกเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม มีความเสมอภาคต่อประชาชน

หลักการที่ 6 ตำรวจควรใช้กำลังในกรณีจำเป็นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ตำรวจต้องนึกอยู่เสมอว่าการใช้กำลัง ไม่ว่าจะเป็ ก่าลึงกาย หรือก่าลึงอาวุธเป็นการเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของผู้อื่นได้ รวมทั้งการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน จึงจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบและใช้เมื่อจำเป็นเพื่อควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น

หลักการที่ 7 ตำรวจ ก็คือ ประชาชน ประชาชนก็คือตำรวจ สมาชิกของสังคมที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ของตำรวจ สัมพันธภาพระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องมีเป็นพื้นฐาน และปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจคือ ระดับความร่วมมือจากประชาชน

ที่ตำรวจได้รับ หากตำรวจยังพัฒนาและยังแยกตัวออกจากประชาชน ความร่วมมือของประชาชนที่จะให้กับตำรวจย่อมลดลง ความสำเร็จในการทำงานของตำรวจย่อมลดลงด้วย

หลักการที่ 8 ตำรวจเป็นตัวแทนของกฎหมาย ในฐานะที่ตำรวจเป็นตัวแทนสังคมที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย เพื่อความสงบเรียบร้อยปลอดภัยของประชาชน ตำรวจต้องบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และหลักแห่งกฎหมาย (Rule of Law) ปราศจากอคติมีความรอบคอบวินิจฉัยเหตุการณ์ที่ต้องตัดสินใจปฏิบัติการ ตำรวจจึงต้องมีความเป็นธรรม และเป็นกลางในการบังคับใช้กฎหมาย หรือระลึกเสมอว่าการบังคับใช้กฎหมายนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนไม่มากนักน้อย

หลักการที่ 9 ความปลอดภัยจากอาชญากรรมและความยุ่งเหยิงเป็นการทดสอบประสิทธิภาพของตำรวจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นประสิทธิผลจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม สถิติอาชญากรรมเป็นเครื่องชี้ภาวะประสิทธิภาพของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

สุนทร ชัยสุพรรณ (2540 : 10) ได้กล่าวว่า ตำรวจมีหน้าที่มากมายครอบคลุมไปทั่วแทบทุกสิ่งทุกอย่างในสังคม แต่หน้าที่หลักของตำรวจ ก็คือการบังคับใช้กฎหมาย การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้แก่ การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาการตรวจท้องที่ การควบคุมการจราจร ให้ความคุ้มครองในการชุมนุมของประชาชนตลอดจนการอำนวยความสะดวกชี้แนะหรือตัวสินปัญหาให้กับประชาชน ตลอดจนถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ดังนี้

1. หน้าที่ของตำรวจโดยตรง ได้แก่
  - 1.1 การจัดสายตรวจออกตรวจท้องที่
  - 1.2 การจัดสายตรวจร่วมหรือสายตรวจผสมระหว่างเขตพื้นที่หรือท้องที่ที่อยู่ติดกัน
  - 1.3 การจัดหน่วยสืบสวนหรือทีมสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด
  - 1.4 จัดตั้งหน่วยปราบปรามเฉพาะกิจ
  - 1.5 การจัดกำลังระดมกวาดล้างในเขตพื้นที่เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
  - 1.6 การเสริมสร้างกำลังใจและขวัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริตและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและการให้หลักประกันการปฏิบัติ
2. หน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ
  - 2.1 สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในด้านการประชาสัมพันธ์เยี่ยมเยียนประชาชนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
  - 2.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีกับข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ

2.3 ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มปฏิบัติการของสุจริตชนในท้องถิ่น เพื่อผนึกกำลังต่อต้านอาชญากรรม

กิริมย์ จันทรากิริมย์ (2540 : 13) ได้กล่าวว่าตำรวจมีหน้าที่ 5 ประการ คือ

1. ตำรวจมีหน้าที่รักษากฎหมาย (Enforcing the Law) โดยเฉพาะในกฎหมายลักษณะอาญา โดยที่เมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งจะมีบทลงโทษไว้ หน้าที่ของตำรวจ คือ ป้องกันสังคมมิให้เกิดความเสียหายหรือเป็นอันตราย เนื่องจากการกระทำผิดกฎหมายด้วยการป้องกัน ดูแลมิให้มีผู้กระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือหากมีก็ต้องจับกุมดำเนินคดี

2. ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย (Preserving the Place) หมายถึงการมีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลมิให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะทำลายความสงบเรียบร้อยของประชาชน หากมีจะต้องเข้าป้องกันแก้ไข บำบัดช่วยเหลือให้บรรเทาหรือหมดไป

3. ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมิให้มีอันตราย (Protecting Life and Property) หมายถึง การป้องกันอันตรายจากทุกอย่างที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตำรวจ เช่น ป้องกันผู้ร้าย หรือปกป้องผู้กระทำผิดวินัยตมกรรม เป็นต้น

4. หน้าที่ในการสืบสวน (Investigating Crimes) ทั้งก่อนและหลังการกระทำผิด หมายถึง หน้าที่สืบสวนก่อนการกระทำผิด ซึ่งเป็นการป้องกันอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ส่วนการสืบสวนหลังการกระทำผิดแล้ว จะมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความเสียหาย เช่น การติดตามเอาทรัพย์สินผู้เจ้าของ และเพื่อจับกุมผู้กระทำผิดโดยสืบหาพยานหลักฐานประกอบการดำเนินคดี

5. หน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน (Serving the Public) เกี่ยวข้องในเรื่องที่ตำรวจช่วยเหลือ บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการด้านการจราจร เป็นต้น

ภารกิจของตำรวจ

1. สถาบันพระมหากษัตริย์

การถวายความปลอดภัย และรักษาพระเกียรติยศ ด้วยความจงรักภักดี มิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดล่วงละเมิดโดยเด็ดขาดต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

2. ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภท โดยเฉพาะอาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนอย่างกว้างขวางในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และกวัดข้นปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่เป็นเงื่อนไข หรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

2.1 การป้องกันอาชญากรรม

2.1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานสายตรวจให้มีขีดความสามารถในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างเหมาะสมกับสภาพอาชญากรรม สภาพพื้นที่ และสภาพเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน ทั้งนี้การบริหารงานสายตรวจจะต้องจัดการอย่างเป็นระบบทั้งในด้านการเตรียมการ การควบคุมการปฏิบัติงาน และการประเมินผลงาน โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลอาชญากรรมที่ถูกต้องและทันสมัย

2.1.2 กำหนดรูปแบบและแผนการตรวจให้เหมาะสมกับ สถานภาพอาชญากรรม สภาพท้องที่ โดยเน้นการกระจายกำลังสายตรวจเข้าไปตรวจตรา รักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันอาชญากรรมให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง ปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถของสายตรวจให้เดินทางไปยังที่เกิดเหตุ ได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยการปรับปรุงพัฒนาคุณวิทย์ สร้างความรู้ความเข้าใจในการแจ้งเหตุของประชาชน และความรู้ความเข้าใจในการไปยังที่เกิดเหตุและการปฏิบัติ ณ จุดเกิดเหตุของตำรวจสายตรวจ

2.1.3 เน้นการจัดสายตรวจเดินเท้า ออกตรวจตราตามย่านชุมชนหนาแน่น ย่านธุรกิจ ศูนย์การค้า และสถานที่ล่อแหลมต่อการประกอบอาชญากรรม เพื่อตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความอบอุ่นใจให้แก่ประชาชนมากที่สุด

2.1.4 จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจตามทางแยก หรือจุดสำคัญที่มีประชาชนสัญจรไปมาเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นจุดให้บริการรับแจ้งและให้บริการต่าง ๆ แก่ประชาชน อันเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.1.5 การป้องกันอาชญากรรมที่กระทำต่อ ธนาคาร ร้านค้าทอง สถาบันการเงิน ร้านค้า และสถานบริการน้ำมันที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง โดยเฉพาะการประทุษร้ายต่อทรัพย์ โดยจัดสายตรวจและสมุดตรวจประจำจุดให้สายตรวจ สายตรวจจรจร และสายสืบผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปลงชื่อตรวจ ประสานให้มีสัญญาณเตือนภัย ระบบโทรทัศน์วงจรปิด และพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุดล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมเหล่านี้

2.1.6 จัดเจ้าหน้าที่สายตรวจกำหนดมาตรการร่วมกับ โรงเรียน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการควบคุมความประพฤติของเด็กและเยาวชน มิให้เบี่ยงเบนไปในทางที่ผิดกฎหมาย มั่วสุมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ก่อความเดือดร้อนในรูปแบบต่าง ๆ ต่อสังคม เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชน ประพฤติและปฏิบัติตนเสียหายอันเป็นผลต่ออนาคตของตนเองและครอบครัว

2.1.7 จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน

โดยเน้นโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม , เยาวชนสัมพันธ์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการกิจบางส่วนของตำรวจ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่เด็กและเยาวชนจะปฏิบัติได้

2.1.8 ควบคุม ตรวจสอบ และกำกับดูแล สถานบริการ ให้ปฏิบัติภายในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งนโยบายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานบริการที่เป็นแหล่งมั่วสุ่ม

2.1.9 กวดขันปราบปรามจับกุม แหล่งอบายมุขที่ผิดกฎหมายทุกประเภทอย่างเด็ดขาด และต่อเนื่อง โดยเฉพาะบ่อนการพนัน ตู้ม้าไฟฟ้า ตู้เกมส์ หวยปิงปอง จับยี่กี ฯลฯ และสถานบริการที่ฝ่าฝืนกฎหมาย รวมทั้งโซว์ลามกอนาจาร

2.2 การปราบปรามอาชญากรรม

2.2.1 ใช้มาตรการเชิงรุกอย่างเฉียบขาดในการปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ และคดีที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนอย่างรุนแรงต่อความสงบสุขของประชาชน

2.2.2 ปราบปรามกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นผู้มีอิทธิพล และกลุ่มมือปืนรับจ้าง ตลอดจนการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธสงคราม วัตถุระเบิด อาวุธปืนและอาวุธร้ายแรงทุกประเภท

2.2.3 ปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นขบวนการ และการกระทำความผิดของคนร้ายข้ามชาติ เพื่อหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เข้ามาพักอาศัยอยู่ในห้องพัก เช่น อพาร์ทเมนต์ ห้องชุด คอนโดมิเนียมต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นส่วนหนึ่งก่ออาชญากรรมร้ายแรงขึ้น เช่น การโจรกรรมธนาคาร ร้านค้าทอง การบังคับล่อลวงหญิงเพื่อการค้าประเวณี และเน้นการปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำของแรงงานต่างชาติ

2.4 การป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

2.4.1 เพิ่มความรู้ความเข้าใจการป้องกันยาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวไปสู่สถาบันครอบครัว สังคม ชุมชน โรงเรียน และสถานที่แพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ

2.4.2 จัดชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชน ได้ทราบถึงพิษภัยของยาเสพติดอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2.4.3 ได้จัดเจ้าหน้าที่สายตรวจ ทำการกวดขัน ควบคุม ดูแล สถานบริการประเภทต่าง ๆ หรือธุรกิจที่ล่อแหลมให้มีความสำคัญต่อภัยพิบัติของยาเสพติด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชรินทร์ บัวเพื่อนหอม (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันการและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ศึกษากรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ในด้านกำลังพล งบประมาณ ยังไม่เพียงพอต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วนและด้านนโยบายป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ยังต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อที่จะได้พัฒนาความรู้ความชำนาญด้านวิทยาการเทคนิคและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชนของประเทศ

พีระเดช เจริญเดช (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ผลการวิจัยพบว่าการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานีตำรวจภูธร และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานีตำรวจภูธร อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและการพัฒนา ระบบสารสนเทศในสถานีตำรวจภูธร จำแนกตามขนาดของสถานีตำรวจภูธร วุฒิทางการศึกษาของหัวหน้าสถานีตำรวจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้า สถานีตำรวจภูธร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การยอมรับเทคโนโลยี สารสนเทศโดยรวมกับการพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานีตำรวจภูธร มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ทิชากร กันทะ (2550) วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก โดยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีปัญหาการใช้มากเป็นอันดับแรก โดยมีปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ โดยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3) การเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนเห็นว่า มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการเปรียบเทียบโดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) การเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบโดยรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 5) การเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบโดยรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดต่างกันมีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง มีสภาพการใช้ แตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 6) การเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบโดยรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดต่างกันมีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดกลางมีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มผลผลิตในบริษัทภาคบริการของไทย ในการศึกษาครั้งนี้ได้สำรวจรูปแบบของระบบ IT ที่ติดตั้งในบริษัทต่าง ๆ เพื่อต้องการทราบว่าบริษัทที่ได้ติดตั้งและได้ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) มีอัตราการเพิ่มผลผลิตสูงขึ้นหรือไม่ โดยกำหนดอัตราการเพิ่มผลผลิตโดยเฉลี่ยรายปีของบริษัทต่าง ๆ ไว้สองช่วง คือ 1) สามปีก่อนใช้ระบบ IT ซึ่งนับรวมปีที่มีการปรับปรุงระบบ IT ด้วย และ 2) สามปีภายหลังการปรับปรุงระบบ IT ว่ามีอัตราการเพิ่มผลผลิตสูงขึ้นหรือไม่ ซึ่งวัดโดยใช้อัตราส่วนของรายรับรายปีทั้งหมดต่ออัตราส่วนของรายจ่ายรายปีทั้งหมด กรณีศึกษาสำหรับการศึกษาค้นคว้านี้มีสามคู่ ในสามกลุ่มบริษัทภาคบริการ ระหว่างบริษัทของไทยและของญี่ปุ่น จากการศึกษาพบว่า อัตราการเติบโตของการเพิ่มผลผลิตได้เพิ่มขึ้นในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ภายหลังมีการติดตั้งหรือปรับปรุงระบบ IT ในระดับ MIS ขึ้นไป บริษัทที่ใช้ MIS ได้แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนการเพิ่มผลผลิตที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ใช้ IT ในระดับที่ต่ำกว่า บริษัทที่ปรับปรุงระบบ IT ของตนเองแต่ไม่ถึงระดับ MIS ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดว่า อัตราการเพิ่มผลผลิตกลับลดลงภายหลังจากที่ได้มีการปรับปรุงระบบ IT ของตนเองแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เชื่อว่า IT มีส่วนช่วยสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตของบริษัทของตน ข้อค้นพบจากกรณีศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีผลเนื่องมาจากการใช้ IT ระบบเครือข่าย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การยกเครื่องระบบบริหารของบริษัท (Reengineering) และการวางแผนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ IT จะไม่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตจนกว่าจะมีการใช้งานในระดับ MIS ขึ้นไป ทั้งนี้เพราะผู้ใช้ IT ในระดับต้น ๆ กล่าวคือ ในระดับระบบการบันทึกข้อมูล (TPS) และระดับระบบสำนักงานอัตโนมัติ (OAS) ที่ดำเนินการโดยบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ อัตราการเพิ่มผลผลิตกลับลดลง ข้อเสนอแนะในที่นี้คือบริษัทควรลงทุนในระบบ IT ใหม่ ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจด้านการจัดการ และในเทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่าย

จิตรลดา กลางเคี่ยม และคณะ (2547) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดโรงพยาบาล ศูนย์สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า 1) ห้องสมุดโรงพยาบาลศูนย์เริ่มนำคอมพิวเตอร์

มาใช้ ปี พ.ศ.2531 ห้องสมุดทุกแห่งมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ห้องสมุดและให้บริการแก่ผู้ใช้ ในด้านซอฟต์แวร์ พบว่า มีการใช้ทั้งโปรแกรมสำนักงานอัตโนมัติ และ โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ ห้องสมุดที่ใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า โดยทุกแห่งใช้โมดูลงานบริการยืม-คืน ในด้านเทคโนโลยีเครือข่าย พบว่า ห้องสมุดทุกแห่งมีระบบข่ายงานบริเวณเฉพาะที่ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในห้องสมุด ด้านฐานข้อมูล พบว่า ห้องสมุดที่มีฐานข้อมูลให้บริการมีเพียงส่วนน้อย สำหรับงานห้องสมุดที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่นำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงานเทคนิคเพียงบางงาน ส่วนงานบริการ พบว่า ห้องสมุดทั้ง 2 กลุ่มใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในบริการยืม-คืน และการสร้างฐานข้อมูลสมาชิกห้องสมุด และพบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ยังไม่มีความร่วมมือในการใช้สารสนเทศร่วมกันผ่านระบบเครือข่าย กับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ 2) ปัญหาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุด พบว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้มีประสิทธิภาพต่ำ โปรแกรมที่ใช้ยังไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของห้องสมุด ผู้ปฏิบัติงานบางส่วนยังใช้โปรแกรมไม่คล่อง และผู้ใช้บริการบางส่วนยังขาดทักษะในการใช้โปรแกรมเพื่อสืบค้นข้อมูล 3) ทั้งผู้บริหารและผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงพยาบาลศูนย์ทุกแห่ง มีความคาดหวังต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุดทุกด้านในระดับมาก แต่สภาพความเป็นจริงผู้บริหารและผู้ใช้บริการ พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อตอบสนองความคาดหวังได้ในระดับปานกลาง

สัมฤทธิ์ ศรีอาจ (2545) ได้ศึกษาการประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจภูธรภาค 2 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาข้อมูล การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลดอาชญากรรมตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาเกณฑ์การประเมินผลพบว่าโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการปฏิบัติงานตามโครงการเสร็จตามระยะเวลาทุกขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งมีการจัดระบบการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานหลังโครงการเสร็จสิ้น ราษฎรสามารถป้องกันตนเองจากปัญหาอาชญากรรมได้ ทั้งนี้ยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้อาชญากรรมในพื้นที่ลดลง และในการปฏิบัติงานตามโครงการ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินพบว่าการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างตำรวจกับประชาชน บรรลุผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เว้นแต่การที่ประชาชนเคยได้รับใบปลิวทั้งเอกสารตามโครงการ การหาความรู้ไปใช้เพื่อป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากปัญหาอาชญากรรม การเข้าชมนิทรรศการ การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมยังไม่บรรลุ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ สำหรับในด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและ

ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม บรรลุผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ส่วนการประเมินข้อคิดเห็นของข้าราชการอื่นที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายในภาพรวม พบว่าข้าราชการอื่นที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายเห็นว่าโครงการประสบความสำเร็จ เว้นแต่เนื้อหาสาระของเอกสารที่แจกจ่ายตาม โครงการ การเคยได้รับแจกใบปลิว หรือเอกสารให้ความรู้และการที่หน่วยงานราชการบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามโครงการจึงส่งผลให้ไม่บรรลุผลสำเร็จที่ตั้งไว้

พุดิพงษ์ พิพัฒน์วงษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานฝ่ายอำนาจการและสนับสนุน สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการยอมรับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานฝ่ายอำนาจการและสนับสนุน สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานฝ่ายอำนาจการและสนับสนุน สังกัดสำนักงานภูธรภาค 2 ที่มี อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การศึกษาอบรมที่เกี่ยวข้อง และวุฒิการศึกษาต่างกันมีระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปได้ว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการหลัก ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะการประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชนทั้งในเชิงรุกและรับ เพื่อให้การแก้ไขป ญหาสังคมให้สอดคล้อง องกับสถานการณ์ และสภาพความเป นจริงรวมทั้งพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ มีความทันสมัยสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ อย างมีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เสริมประสิทธิภาพการบริหารงาน เช่น การวางแผนกำลังพล การจัดสรรทรัพยากรเครื่องมือเครื่องใช้ การจัดทำงบประมาณ การประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนการวิเคราะห์อาชญากรรมเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งมีช่องทางแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ บุคคลตามหมายจับ ภาพสเก็ต ของกลาง สถานที่เสี่ยงภัย และการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสต่างๆ จากประชาชนผ่าน website เพื่อให้ประชาชนช่วยเหลืองานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ในการแจ้งเบาะแสอาชญากรรม การเป็นพยาน การให้ความ

ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ประชาชนอยู่ในพื้นที่ย่อมรู้ดีว่าปัญหาและความต้องการของตนคืออะไร เฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้โดยลำพัง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยเหลืองานของตำรวจในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้นประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ คือสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งให้การช่วยเหลือประชาชนได้ทันทั่วทั้งเมื่อเกิดอาชญากรรม ทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจ ถ้าตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำให้อาชญากรรมในชุมชนลดลง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น